

TYT

Sosyal Bilimler

Branş DENEME SINAVI

10
ADET

Başarının Anahtarı

ÖZDEBİR
YAYINLARI

Video
Çözümlü

- ✓ TYT İçeriğine Uygun
- ✓ Yeni Nesil Sorular
- ✓ Akıllı Tahta Uyumlu

TYT

ÖZDEBİR
YAYINLARI

TYT

SOSYAL BİLİMLER
BRANŞ DENEME SINAVI (BDS)

BDS

Ad-Soyad:

Sınıf:

No:

Bu testte sırasıyla, Tarih (1–5), Coğrafya (6–10), Felsefe (11–15), Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi (16–20) alanlarına ait toplam 20 soru vardır.

1. İlk Türk toplulukları, yaşadıkları Orta Asya'yı farklı nedenlerle terk ederek başka alanlara göç etmişlerdir. Bu göçlerin siyasi ve ekonomik iki temel sebebi vardır. Ekonomik sebepler; kuraklık veya ağır kış şartları yüzünden kıtlık yaşanması, nüfusun artması nedeniyle otlakların yetersizliğidir. Siyasi sebepler ise boylar arasındaki mücadeleler, Çin ve Moğol baskılarıdır. Yeni coğrafyalar tanıyıp bunun sonucu olarak yeni vatanlar kurma fikri de Türk göçlerinin nedenleri arasında gösterilebilir.

Bu bilgilerden hareketle aşağıdakilerden hangisi Türk göçlerinin sonuçlarından biri değildir?

- A) Orta Asya Türk kültürü farklı bölgelere yayılmıştır.
B) Farklı coğrafyalarda yeni Türk devletleri kurulmuştur.
C) Türkler değişik kültürlerle etkileşim içine girmişlerdir.
D) Türk tarihinin bir bütün olarak incelenmesi güçleşmiştir.
E) Göç eden Türk topluluklarının tamamı asimile olmuştur.

2. Osmanlı Devleti'nde tarım gelirlerinin büyük kısmı tımar sistemi içerisinde değerlendirilmiştir. Devlet tarımdan alacağı vergiyi doğrudan asker olan tımar sahiplerine bırakmıştır. Tımarlı sipahi, toprak üzerinde yaşayan reayadan, devletin belirlediği vergiyi toplama yetkisine sahipti. Ancak toprağın mülkiyeti devlete aittir. Bu sistemde tımarlı sipahiler ayrıca padişahın taşradaki temsilcileri olarak idari yöneticilik görevi de yapmışlardır.

Bu bilgiye dayanarak Osmanlı Devleti tımar sistemiyle ilgili,

- I. Vergi toplamada kolaylık sağlanmıştır.
II. Ülkede düzen ve asayiş sağlanmak istenmiştir.
III. Eğitim kurumlarına gelir elde edilmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

3. 1838 Balta Limanı Antlaşması, uluslararası birer sorun olan Mısır ve Boğazlar konusunda İngiltere'nin desteğini sağlamak amacıyla bu devlete verilen birtakım mali ayrıcalıkları içermekteydi.

Buna göre XIX. yüzyılda Osmanlı Devleti ile ilgili,

- I. İç meseleleri çözmede yetersiz kalmıştır.
II. Dış siyasette görülen yetersizlik, Osmanlı ekonomisini olumsuz anlamda etkilemiştir.
III. Yapılan iş birliği ile Mısır sorunu, lehine sonuçlanmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

4. Sivas Kongresi'nin gerçekleştiği sırada Elazığ Valisi Ali Galip Bey, Damat Ferit Paşa Hükûmeti tarafından kongreyi basmak ve kongreye katılan delegeleri tutuklamakla görevlendirilmiştir. Bu durum, Mustafa Kemal tarafından öğrenilmiş ve Ali Galip Bey'in girişimi engellenmiştir.

Bu bilgiye göre aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) İstanbul Hükûmeti, Millî Mücadele'yi yok etmeye çalışmıştır.
B) Damat Ferit Paşa Hükûmeti güçlenmiştir.
C) Anadolu'da saltanat yanlısı bürokratlar bulunmaktadır.
D) İstanbul Hükûmetinin Sivas Kongresi'ni engelleme girişimi etkisiz hâle getirilmiştir.
E) Mustafa Kemal, Millî Mücadele'yi devam ettirmekte kararlı davranmıştır.

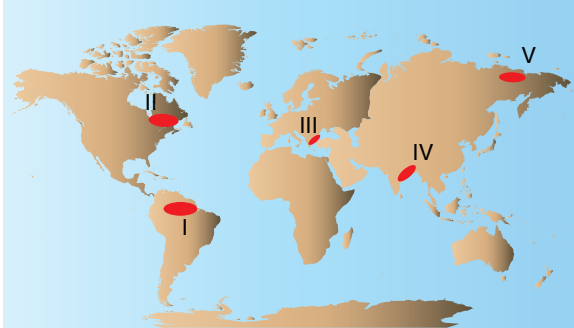
5. Mustafa Kemal Atatürk, cumhuriyetin ilanından sonra yaptığı bir konuşmada şöyle demiştir: "Arkadaşlar, yaptığımız ve yapmakta olduğumuz inkılaplar için nurun ve münevverin yoluna gideceğiz; hedef ve hünerimiz cahil kütleyi de nurlandırarak yolumuzda yürütmek ve onu aydınlığa çıkarmaktır. Cumhuriyetimizi, çağdaş medeniyet seviyesine ulaştırmak isteğimizi köstekleyecek herhangi bir referanduma gitmek yalnız cehalet değil, hıyanet olur. Yüzde seksenine okuma yazma öğretilmemiş bir memleket-te inkılaplar halk oylamasıyla olmaz!"

Atatürk, bu sözleriyle Türk inkılabının hangi özelliğinden bahsetmiştir?

- A) Hızlı ve etkin bir şekilde gerçekleştirilmesinin gerektiği
B) Azınlık haklarına saygılı olması
C) Millî bağımsızlığı esas alması
D) Devletin dağılmasını önlemiş olması
E) Millî birlik ve beraberlik esasına dayalı olması

6. Tabloda bir iklim bölgesinde, bitki türleri ve bunların yetiştiği yükselti aralıkları gösterilmiştir.

Bitki topluluğu	Yetiştirdiği Yükselti Aralığı (metre)
Maki	0 – 800
Karışık Yapraklı Orman	800 – 1400
İğne Yapraklı Orman	1400 – 2000
Dağ Çayırıları	2000 – 3500

Buna göre bu iklim bölgesi, haritadaki numaralı bölgelerden hangisinde yer alır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. Aşağıdaki haritada dört kuru yük gemisinin taşımacılık yaptığı limanlar aynı harf ile gösterilmiştir.

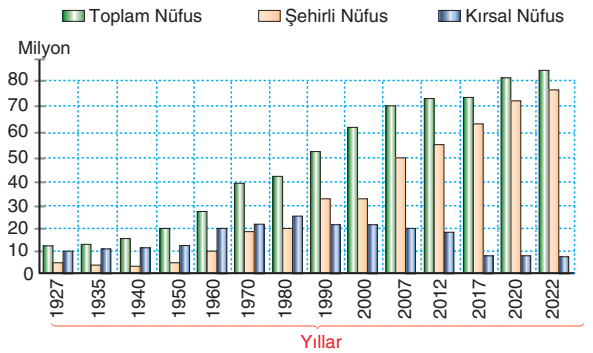

Buna göre taşımacılık faaliyeti yaptığı limanlar arasında en kısa yolu izleyen gemilerden hangisinin Panama Kanalı'nı kullandığı söylenebilir?

- A) K ve L B) K ve M C) L ve N
D) L ve M E) M ve N

8. Aşağıdaki grafikte Türkiye'nin 1927 – 2022 yılları arasında kırsal ve kentsel nüfus miktarlarının değişimi verilmiştir.

Grafik: 1927–2022 Yılları Arasında Kırsal ve Kentsel Nüfus Miktarlarının Değişimi

Grafikte verilen bilgilere göre aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

- A) 1980 – 1990 yılları arasında kırsal ve kentsel nüfus miktarı eşitlenmiştir.
B) 1990 yılından itibaren kentsel nüfus, kırsal nüfus miktarını geçmiştir.
C) 1950 yılına kadar olan dönemde kentsel ve kırsal nüfus miktarları fazla değişmemiştir.
D) 2022 yılındaki kırsal nüfus miktarı, 1980 yılına göre daha fazladır.
E) 2022 yılında nüfusun % 90'dan fazlası kentlerde yaşamaktadır.

9. Bölge türleri ve sınırları ile ilgili aşağıdaki öğrencilerden hangisinin verdiği bilgi yanlıştır?

- A) **Gönül:** Sahip oldukları doğal veya beşerî özellikler bakımından diğer alanlardan ayrılan ve kendi içinde benzer olan alanlar, şekilsel bölgeleri oluşturur.
- B) **Eray:** Doğal şekilsel bölgeler; doğal bir unsurun, tüm bölge içindeki benzerliğine bağlı olarak oluşturulur.
- C) **Derya:** Doğal şekilsel bölgelerin belirgin bir merkezi bulunmazken bütün beşerî şekilsel bölgeler bir merkez etrafında şekillenmiştir.
- D) **Ali:** Kültürel ve ekonomik bakımdan, yerel ulusal veya küresel ölçekte diğer bölgeler ile etkileşim içinde olan bölgelere işlevsel bölgeler adı verilir.
- E) **Serkan:** İşlevsel bölgelerin sınırları içinde kalan merkezler arasındaki etkileşimin boyutu, bölgenin işlevsellik derecesini belirler.

10. Bazı doğa olaylarının çevre ve insan yaşamı üzerindeki etkileri yıkımlara neden olabilir. Herhangi bir doğal olayın afete dönüşmesinde jeolojik etkenler, yer şekillerinin özellikleri ve iklim şartları belirleyicidir. Doğal afetler jeolojik ve jeomorfolojik kökenli, klimatolojik kökenli olmak üzere iki grupta incelenir. Afetlerin yayılmasına dağılışı ile bölgelerin doğal özellikleri belirleyicidir. Levha sınırlarında ve genç yapıları arazilerde jeolojik ve jeomorfolojik doğal afetler yaygın iken klimatolojik kökenli doğal afetlerin oluşmasında iklim özellikleri belirleyicidir. Doğal afetlerin hasar derecesi ile alınan önlemler ve ülkelerin gelişmişliği arasında belirgin bir ilişki vardır.

Bu parçada aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı yoktur?

- A) Afetlerin oluşmasında etkili olan faktörler nelerdir?
- B) Afetlerin oluşturduğu hasarın farklılık göstermesinde etkili olan faktörler hangileridir?
- C) Afetlerin bölgelere göre farklılık göstermesinde etkili olan faktörler hangileridir?
- D) Gelişim süreci hızlı olan afetler hangileridir?
- E) Jeolojik kökenli doğal afetlerin görüldüğü alanların özellikleri nelerdir?

11. Tarafımızca seçilmeyen, koşulları hakkında doyurucu bir bilgi sahibi olmadığımız, belirsizlikler ve bilinmeyenlerle dolu yaşamın içinde, insan ediminin boyutlarını ölçerek yaşamı güvenli kılabilecek en önemli etkinliklerden biri felsefedir. Yaşamak, kimi zaman bir şeyler yapıyor olmak, kimi zaman ise bilerek (bilinçli olarak) bir şeyler yapmaktan sakınmaktır. Zira yapmamak da bir eylem biçimidir. Bir şeyi yapmak ya da yapmamak kararı, tercihlerin teraziye konulmasıdır. İnsan, sürekli kararlar vermek zorundadır ve kimi zaman çok zevkli olabilen bu etkinlik, kimi zamanlarda ise fazlasıyla tedirginlik ya da acı verici olabilmektedir. Karar vermek, mevcut koşullar içinde bir şıkkı yeğlemek, onu seçmektir. Bu seçim ise her şeyden önce bilgiyi (bilmeyi) zorunlu kılmaktadır.

Bu parçaya göre felsefe ile ilgili aşağıdaki-lerden hangisi söylenbilir?

- A) İnsanın yaşamını ahlaki kurallara göre düzenler.
- B) Doğru ve kesin bilgiye ulaşmayı sağlar.
- C) Yaşama ilişkin karar almada bireye yol gösterir.
- D) İnsanın hayatına anlam katmasını sağlar.
- E) İnsan hayatındaki belirsizlikleri ortadan kaldırır.

12. Descartes'e göre zihnimizin, duyumlarla ve deneyle elde ettiği bilgiler ile hayal gücüyle elde ettiği bilgiler olasılık içerir, bunlar her zaman açık ve seçik değildir. Çünkü bu tür bilgilerin gerçekte bir nesne karşılığı yoktur. Bu iki bilgi türü ile elde edilen bilgiler, zihnin hayal ve fantezileriyle oluşturulmuş kurgulardır. Ona göre yalnızca doğuştan gelen bilgiler, doğruluğu açık ve seçik olan bilgilerdir. Bu tür bilgiler doğası gereği genel geçer, doğru ve zorunlu bilgilerdir.

Bu parçaya göre Descartes için aşağıdaki-lerden hangisi söylenbilir?

- A) Bilgi konusunda rasyonalizmi savunur.
- B) Tüm bilgilere şüphe ile yaklaşır.
- C) Duyu organlarından gelen bilgiye güvenir.
- D) Bilginin kaynağını akıl ve deney olarak kabul eder.
- E) Doğru bilginin, insanın algılarına bağlı olduğunu savunur.

13. Değişim, yukarı çıkan ve aşağı inen bir yoldur ve dünya da buna göre var olur. Ateş sıkışarak ıslaklığı oluşturur, bu da bir araya toplanıp suyu oluşturur, su da katılışp toprağa dönüşür. Bu, aşağı inen yoldur. Ardından toprak yine erir ve suyu oluşturur, sudan da öteki şeyler çıkar; o neredeyse her şeyi denizdeki buharlaşmaya çevirir. Bu da yukarı çıkan yoldur. Güneş bizden orantılı bir uzaklıkta, alevi en parlak ve en sıcak olandır. Çünkü öteki yıldızlar yerden daha uzaktır, bu nedenle de ışıkları ve ısıları daha zayıftır. Ona göre evrende sadece sürekli savaş yoktur, karşıtların bir arada olması da önemlidir. Ayrıca her varlık, karşıtların savaşı sayesinde sürekli bir değişim hâlinindedir.

Bu parçada anlatılanlar aşağıdaki hangi filozof ve görüş eşleştirmesine aittir?

- A) Platon – Varlık ideadır.
- B) Demokritos – Varlık maddedir.
- C) Descartes – Varlık hem madde hem ideadır.
- D) Herakleitos – Varlık oluşturmaktadır.
- E) Husserl – Varlık fenomenidir.

14. Haz ve acıların ahlaki eylemin kaynağı olduğunu savunan Bentham, faydacılığı en büyük sayının en büyük mutluluğu için eylemde bulunmak olarak tanımlar. Ona göre faydacılık, birey ve topluluk için üretme ve yarar sağlama eğilimini ya da hazzı, iyiliği ve mutluluğu artırma eğilimini temsil eder. En çok kişi için iyilik, doğru ya da yanlışın ölçüsüdür.

Bu parçaya göre Bentham'ın ahlak anlayışı ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Eylemlerin temeli haz ilkesine dayanmalıdır.
- B) Toplumsal fayda ahlaki benimsenmelidir.
- C) Ahlaki eylem ödeve uygun olmalıdır.
- D) Bireyin çıkarına uygun olan davranış iyidir.
- E) Ahlaki açıdan iyi olan davranış görecelidir.

15. Stoa felsefesine göre doğanın kendi yasaları içinde işleyişi vardır. İnsan da bu işleyişe tabidir. İnsan, kendi dışında gelişen olayları değiştirebilme gücüne sahip değildir. Ama doğa karşısında özgür olmasa da insanın iyiyi seçme özgürlüğü vardır. Stoacılar göre mutluluk, iyinin seçilmesiyle olur. Hayatta iyi olan şey ise erdem ve buna bağlı olarak şekillenen davranışlardır. Kötü olan ise içinde erdemsizliğin barındığı her türlü yaşayıştır.

Bu parçaya göre stoa felsefesiyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Doğanın işleyiş yasaları insana bağlı değildir.
- B) İyiliğe yönelmek özgür irade ile mümkündür.
- C) Mutluluk ve iyilik birbiriyle ilişkilidir.
- D) Kötülük, bilgisizlik sonucu ortaya çıkar.
- E) Erdemli davranışın temelinde iyilik vardır.

16. Gündüzün iki tarafında, gecenin de gündüze yakın saatlerinde namaz kılın. Şüphesiz ki iyilikler kötülükleri yok eder..." (Hûd, 11:114)

Verilen ayette aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Namaz kılınacak vakitler tam olarak bildirilmiştir.
- B) Namaz, verilen nimetler için Allah'a bir teşekkürdür.
- C) İbadetler yalnızca Allah'ın rızası için yapılmalıdır.
- D) İyilik ve ibadetler, hata ve günahlara kefarettir.
- E) İbadet eden kimse kötülüklerden korunmuştur.

17. Yavuz Sultan Selim, İslam birliğini sağlamak için Arapçayı resmî dil olarak benimsemek istemiş; alimler ise ona, "Biz sizleri kabileler hâlinde yarattık ki tanışasınız..." (Hucurât, 49:13) ayetini okumuşlardır. Bunun üzerine Sultan bu düşüncesinden vazgeçmiştir.

Yaşanan bu durum İslam medeniyetinin, farklı coğrafyalarda yayılırken aşağıdakilerden hangisini amaçladığını göstermektedir?

- A) İslam birliğini sağlamak için Arapçayı ortak dil yapmak
- B) Farklı kültürleri tek bir kültüre asimile etmek
- C) İslam'ın özüne ters düşmeyen yerel farklılıkları korumak
- D) Ulaştığı coğrafyada bulunan halkın tamamını Müslüman yapmak
- E) İslam kültür ve medeniyetini zorla da olsa benimsetmek

18. • Medreselerin uzmanlık alanlarına ayrılmasıyla birlikte ortaya çıkmıştır.
- Gözlemevi olmasının yanında, astronomi ve matematik başta olmak üzere birçok alanda çalışmalar yapılmıştır.
 - Akademik çalışmaların yapıldığı bu merkez, ilk kez İslam coğrafyasında kurulmuştur.

Özellikleri verilen kurum aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Medrese
- B) Darülhadis
- C) Mektep
- D) Külliye
- E) Rasathane

19. Sıffin Savaşı sonrası ortaya çıkan ilk grup olan Hariciler hem Hz. Ali'nin hem de Muaviye'nin yaptıklarını kötölemek için Kur'an ayetlerini delil olarak kullanmaya çalışmışlardır. Hz. Ali tarafı olan Şiiler de onun üstünlüğünü ve İslam halifeliğinin onun soyundan gelenlerin hakkı olduğunu yine ayetlerle delillendirmeye çalışmışlardır.

Bu durum İslam düşüncesinde yorum farklılıklarının ortaya çıkmasındaki hangi sebeple ilişkilidir?

- A) İnsan yapısından kaynaklı sebepler
- B) Kültürel sebepler
- C) Coğrafi sebepler
- D) Sosyal sebepler
- E) Dinî metinlerden kaynaklanan sebepler

20. Hz. Muhammed, Muaz b. Cebel'i Yemen'e vali olarak gönderirken ona "Sana bir dava geldiğinde nasıl hüküm vereceksin?" diye sorar. Muaz, "Allah'ın kitabına göre hüküm vereceğim." diye cevap verir. Hz. Muhammed, "Eğer o konuda Allah'ın kitabında bir bilgi bulamazsan ne yapacaksın?" diye sorar. Muaz da "Resulullah'ın sünneti ile karar vereceğim." der. Hz. Muhammed bu kez "Resulullah'ın sünnetinde de yoksa ne yapacaksın?" dediğinde Muaz, "O zaman kendi görüşümle bir karara varacak ve ona göre hüküm vereceğim." diye görüşünü bildirir. Bunun üzerine Hz. Muhammed, elini Muaz'ın göğsüne koyup "Elçisini muvaffak kılan Allah'a hamd olsun." buyurarak memnuniyetini dile getirdi.

Metinde;

- I. mütevatir haber,
- II. salim duyular,
- III. peygamberden gelen haber,
- IV. selim akıl

bilgi kaynaklarından hangilerine değinilmiştir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, III ve IV
- E) I, II, III ve IV

ÖZDEBİR YAYINLARI

TYT-AYT
Gelişim İzleme
DENEME SINAV
SETLERİ

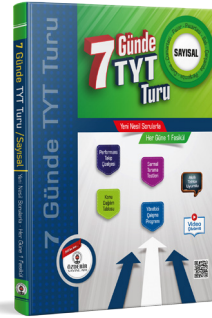
TYT-AYT
Gelişim İzleme
Poşet/Dökme
YAPRAK TESTLER

TYT
Sınıflandırılmış
Paragraf
Problemler
Soru Bankaları

**7 Günde
TYT
Turu**

Genel Merkez

Gazi Mustafa Kemal Bulvarı No: 99/1 Maltepe - Ankara

0312 230 51 47 - 230 60 52 0312 230 51 46

www.ozdebir.org.tr • ozdebir@ozdebir.org.tr

Yayın Merkezi

Kavacak Subayevleri Mah. Geziyolu Sokak No:2-A Keçiören - Ankara

0312 473 00 28 • 0312 473 00 29

www.ozdebiryayinlari.com • yayin@ozdebir.org.tr • sinav@ozdebir.org.tr

TYT

ÖZDEBİR
YAYINLARI

TYT

SOSYAL BİLİMLER
BRANŞ DENEME SINAVI (BDS)

BDS

Ad-Soyad:

Sınıf:

No:

Bu testte sırasıyla, Tarih (1–5), Coğrafya (6–10), Felsefe (11–15), Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi (16–20) alanlarına ait toplam 20 soru vardır.

1. Eski Türk devletlerinde, devleti yönetme yetkisinin kağana, Gök Tengri tarafından verildiğine inanılmış ve gücün meşruiyetinin kaynağı ilahi olmuştur. Ayrıca ülke yönetimi, hanedanın ortak malı kabul edilmiştir.

Bu durumun;

- I. ülke içerisinde iktidar kavgalarının yaşanması,
- II. kağanın halk üzerindeki denetiminin azalması,
- III. toplumun yerleşik hayat geçmesi

sonuçlarından hangilerine ortam hazırladığı söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

2. Osmanlı padişahları, devletin otoritesini arttırmak için yönetim işlerinde sarayda eğitim almış kişileri görevlendirmiş ve ulemayı kendi hizmetine alarak devlet teşkilatlanmasını sağlam temeller üzerine oturtmuştur. Hem şeri hukuku hem de sultan tarafından çıkarılan yasaları uygulayan kadıya, bir yöneticinin emir verme yetkisi yoktur. Öte yandan, şeriatla ilgili konular üzerinde fetva veren şeyhülislamın, devlet işlerine müdahale etme hakkı olmayıp yalnızca devlet işlerinin dine uygun olup olmadığına dair görüşü alınmıştır.

Bu bilgilere göre ulemaya tanınan yetkilerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kadılar merkez ile iş birliği içinde olmuştur.
- B) Şeyhülislamın görevleri dinî konularla sınırlı kalmıştır.
- C) Kadılar, kanunları uygularken baskı altında kalmıştır.
- D) Şeyhülislam bazı konularda fetva vermiştir.
- E) Sultanlar, merkezî otoriteyi sağlamlaştırmak istemişlerdir.

3. III. Selim Dönemi'nde, iyi yetişmiş silahlı birlikler olan Nizam-ı Cedid ordusu ile başkentte ve taşrada merkezî otoritenin artırılması amaçlanmıştır. Nizam-ı Cedid ordusuna asker olarak katılabilmenin temel şartı Müslüman olmaktır. Yeni olan bu orduya ilk girenler 1787-1792 yılları arasında gerçekleşen Osmanlı-Rus Savaşı'nda esir alınanlar ile İstanbul'dan toplanan gençlerdir.

Nizam-ı Cedid ordusu ile ilgili verilen bu bilgilerden hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Avrupa tarzında bir birlik olduğuna
- B) Yeniçeri Ocağı örnek alınarak oluşturulduğuna
- C) Yapılan ilk askerî ıslahat olduğuna
- D) Zorunlu askerliğin temelini oluşturduğuna
- E) Ülkede devlet hâkimiyetinin güçlendirilmek istendiğine

4. Mustafa Kemal, düzenli ordunun I. İnönü Savaşı'nı kazanmasından sonra Londra'da düzenlenecek olan konferansa "TBMM'nin doğrudan çağrılmaması durumunda katılımda bulunmayacaktır." demiştir. İtilaf Devletleri bunun üzerine, İtalya'nın aracılığı ile TBMM'yi de konferansa resmî olarak davet etmiştir.

Bu bilgilere göre Londra Konferansı ile ilgili,

- I. İtilaf Devletleri, TBMM'nin varlığını resmen tanımıştır.
- II. TBMM'nin uluslararası arenada saygınlığı artmıştır.
- III. İtilaf Devletleri, Sevr Anlaşması'nı TBMM Hükûmeti'ne kabul ettirmeyi başarmıştır.

sonuçlarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

5. Atatürk *Nutuk* adlı eserinde “Ankara’da millî hükûmet kurulmadan önce İstanbul’da bir sultan ve bunun bir hükûmeti vardı. Bu hükûmet biçimi, millete istekli olduğu bağımsızlık ve hürriyeti vermeye yeterli değildir. Bu hükûmet biçiminin verdiği kötü sonuçlar ortadadır.” sözleriyle aşağıdaki gelişmelerden hangisine vurgu yapmıştır?

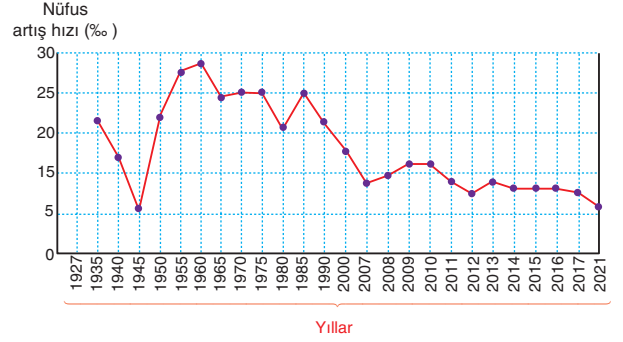
- A) Saltanatın kaldırılması
B) Cumhuriyetin ilanı
C) Tevhidi Tedrisat Kanunu’nun kabulü
D) Halifeliğin kaldırılması
E) Türk Medeni Kanunu’nun kabulü

6. İnsanlar, yaşamlarını devam ettirebilmek için doğaya bağımlıdır. Günümüze gelindikçe doğal kaynak kullanımının artması, insanların doğaya olan etkilerini artırmıştır. Tüm gelişmelere karşın insanın doğaya olan bağımlılığı ortadan kalkmamıştır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinde insanın doğaya olan bağımlılığı daha azdır?

- A) Nemli ve yağışlı bölgelerde tarım ürünleri çeşitliliği ve tarımsal verimin fazla olması
B) Kuzey Afrika ve Orta Asya’da kerpiç, düz damlı evlerin yaygın olması
C) Gelişmiş ülkelerde nükleer enerji santrallerinin sayısının fazla olması
D) Orta kuşakta, 500 metreden daha az yükseltiye sahip alanların yoğun nüfuslu olması
E) Kurak ve yarı kurak iklim bölgelerinde yerleşmelerin daha çok su kaynaklarının etrafında kurulması

7. Aşağıdaki grafikte Türkiye’de 1927 – 2021 yılları arasında nüfus artış hızının yıllara göre değişimi gösterilmiştir.

Grafikteki bilgilere göre,

- I. Nüfus miktarının en fazla olduğu yıl 1960’tır.
II. Verilen yıllarda Türkiye’nin nüfusu sürekli artmıştır.
III. 2015 yılından sonra Türkiye’nin nüfusu sürekli azalmıştır.
IV. 1970 – 1975 dönemlerinde Türkiye’nin nüfus miktarı değişmemiştir.

Çıkarımlarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız II B) Yalnız III C) I ve II
D) II ve IV E) III ve IV

8. • Tarımda makine kullanımının artmasına bağlı olarak mera ve otlaklar tarım alanlarına dönüşebilir.
• Sulak alanlar ve sığ göller, drenaj sistemleri ile kurutularak tarıma kazandırılmaktadır.
• Tarımsal faaliyetlerin yoğun olduğu kıyı ovaları, sanayi kuruluşlarının artmasına bağlı olarak amaç dışı kullanılmaktadır.

Bu örnekler bölgelerin aşağıdaki özelliklerinden hangisini açıklamak için kullanılabilir?

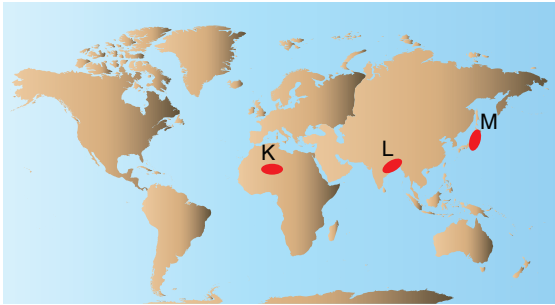
- A) Doğal şekilsel bölgelerin sınırları daha uzun zaman içinde değişiklik gösterir.
B) Beşerî ve ekonomik şekilsel bölgelerin sınırları daha kısa süre içinde değişir.
C) Şekilsel bölgelerin sınırları arasında kademeli bir geçiş vardır.
D) Şekilsel bölgelerin sınırları, sadece beşerî ve ekonomik özelliklere göre oluşturulur.
E) Beşerî müdahaleler sonucunda bazı bölgelerin sınırları değişebilir.

9. I. Orman tahribatının artması
 II. Sığ kıyıların doldurularak yerleşim ve ekonomik faaliyet alanına dönüştürülmesi
 III. Rüzgâr gücünden enerji elde edilmesi
 IV. Dağlık alanlarda kara yolunun tünellerden geçirilmesi
 V. Sulak alanların kurutularak tarım alanına dönüştürülmesi

Yukarıdakilerden hangileri diğerlerine göre biyosferi daha az etkiler?

- A) I ve II B) I ve V C) II ve III
 D) III ve IV E) IV ve V

10.

Bu haritada harflendirilerek gösterilen bölgelerde yaygın olarak görülen afetler hangi seçenekte doğru olarak sıralanmıştır?

	K	L	M
A)	Deprem	Sel ve taşkın	Çığ
B)	Kuraklık	Sel ve taşkın	Deprem
C)	Çığ	Volkanik patlamalar	Deprem
D)	Heyelan	Volkanik patlamalar	Tsunami
E)	Sel ve taşkın	Kuraklık	Çığ

11. Bilimde her gelen düşünür, kendisinden önceki bilgileri kullanarak bilimi bir kademe daha ileriye götürür. Bu, zincire bir halka eklemek gibidir. Dolayısıyla, günümüzde, Sokrates'in yaşamış olduğu yıllara göre daha gelişmiş bir bilimsel bilginin olduğunu söyleyebiliriz. Oysa felsefede bu tarz bir ilerleme söz konusu değildir. Felsefe yığılgan bir bilgi alanıdır. Felsefe etkinliği birtakım sorulara verilen cevaplar yığılıdır.

Bu parçaya göre felsefe ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Refleksiftir. B) Subjektiftir.
 C) Kümülatiftir. D) Evrenselidir.
 E) Tutarlıdır.

12. Locke'a göre eğer istenilirse bir çocuk öyle yetiştirilir ki büyüdüğünde çok sıradan olan ideler bile zihninde bulunmayabilir. Fakat dünyaya gelen her insan kendisini sürekli olarak değişik yönlerden etkileyen şeylerle kuşatılmış olduğundan, ister istemez çocukların zihinlerine değişik idelerin baskısı yapılmaktadır. Sadece gözlerin açık olmasıyla ışık ve renk ideleri edinilmektedir. Fakat bir çocuk büyüyünceye dek siyah ve beyazdan başka bir şey göremeyeceği bir yere kapatılırsa Locke'a göre bu çocukta yeşil veya kırmızı ideleri oluşmayacaktır.

Bu parçaya göre Locke'un bilgi görüşü ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabılır?

- A) Tüm bilgiler doğuştan zihinde bulunmaktadır.
 B) Doğru bilgiye ulaşmak mümkün değildir.
 C) Bilginin kaynağı hem akıl hem duylardır.
 D) Bilgiler, deneyimle zaman içinde kazanılır.
 E) Her türlü bilgiden şüphe etmek gerekir.

13. Hobbes, siyaset felsefesini “İnsan insanın kurdur.” argümanı üzerine temellendirmektedir. İnsan, doğuştan bencildir ve her şeyin sadece kendisinin olmasını ister. Hobbes’a göre insanlar toplum hâlinde yaşamadan önce herkesin her şeyi elde etme hakkı vardı ve böylece insan, her şeyin sahibinin kendisinin olmasını ister. Birbirinin kurdu olan insanın doğası, herkesin herkesle savaşına yol açar. Oysa doğal olarak bencil ve bir diğerinin kurdu olan insanı hayvandan farklı kılan ve bir toplum içerisinde barışa ulaşmasına olanak sağlayan, geleceği düşünme özelliği ile birlikte işleyen deneyim ve eğitim yoluyla geliştirdiği akıl ve onun hesaplamasını sağlayacak isimleri içeren konuşma olacaktır. Hobbes’a göre bir insan topluluğu, kendi arasında sözleşme yaparak tümünü temsil etme hakkını kime vereceği noktasında ortak bir karara vardığı zaman bir devlet kurulmuş olacaktır.

Bu parçaya göre Hobbes’un görüşü ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılır?

- A) İnsan, doğası gereği egoisttir.
- B) Doğal ortamda insanlar birbiriyle savaş hâlinindedir.
- C) Toplumsal yaşamı sürdürmek için insanlar kendi aralarında sözleşme imzalar.
- D) Devlet, insanlar tarafından oluşturulmuş yapay bir kurumdur.
- E) Devlet düzeni, doğal hayatın bir parçası olarak ortaya çıkar.

14. Croce sanat eserini, sanatçının kendi yaratıcı gücü, yeteneği ve coşkusunun oluşturduğu estetik obje olarak değerlendirir. Doğa kendi başına güzel değildir. Nesneler dünyası, tinsellikten yoksun bir madde dünyasıdır. Yaratma; sanatçının algıladığı maddi varlığa duygu, düşünce ve hayal gücünü katması demektir. Bir sanat eseri, sanatçının kendinden kattığı değerlerle anlam kazanır. Sanat eseri bir kere oluşan bir üründür. Bu nedenle sanat eseri özgündür, ikinci örneği yoktur. Sanat mükemmel olanı arama etkinliğidir. Sanatçı bu etkinliğinde doğadan taklit yoluyla yararlanamaz. Çünkü doğa mükemmellikten yoksundur. Öyle ise sanatçı, hayal gücünü ve yeteneklerini kullanarak sanat eserini ortaya çıkarmalıdır.

Bu parçaya göre Croce ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Sanat, doğadaki güzelliğin sanat eserine yansıtılmasıdır.
- B) Sanatçı, sanat eserine kendinden bir şey katmaz.
- C) Her sanat eseri biricik ve tektir, tekrarlanamaz.
- D) Mükemmellik doğaya ait bir özelliktir.
- E) Doğanın taklidi sanat eserinin ortaya çıkmasını sağlar.

15. Sofistler, bilginin göreceli olduğunu ve kişiden kişiye farklılık göstereceğini savunurlar. Protagoras, “İnsan her şeyin ölçüsüdür.” sözü ile bir bilginin doğru ya da yanlış olmasını her insanın kendisinin belirleyebileceğini anlatmaktadır. Gorgias ise yine aynı mantık ile “Hiçbir şey yoktur, olsa da bilemeyiz, bilsek de aktaramayız.” sözünü söyleyerek tartışılacak ya da uzlaşılacak hiçbir bilginin olmadığını belirtmiştir. Bu görüşlerini aynı şekilde ahlak kavramı için de savunan Sofistler, iyi ve kötünün de bilgi gibi göreceli olduğunu ve bunları insanın kendi içinde anlamlandırabileceğini savunmuşlardır.

Bu parçaya göre Sofistlerin ahlak görüşü ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) İyi davranış, bilgili olmakla mümkündür.
- B) Herkes için geçerli evrensel ahlak kuralları yoktur.
- C) İyi davranış, bireye haz veren davranıştır.
- D) Genel geçer ahlaki yasalara ulaşılabilir.
- E) İyi ideasına uygun olmayan eylem ahlaki yönden iyi değildir.